

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

Factor Influencing School Administration Effectiveness in the Basic Education
Committee in the Uper Southern Region Area

พรรณอร อุชูภาพ (Punon Euchuphap)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 3 ระดับ ประกอบด้วย ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร วัฒนธรรมของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียนและ ผลสำเร็จในการบริหารและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ปัจจัยระดับครู ได้แก่ คุณภาพการสอน ความพึงพอใจการทำงาน ของครู การสนับสนุนทางสังคมของครู และความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาบุคลากร และปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน เจตคติต่อการเรียนของนักเรียน และความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน และ 3) เพื่อสร้างโมเดลพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ 1) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คนที่มีคุณสมบัติเฉพาะ และ 2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 7 จังหวัด จากจำนวน 13 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1,608 โรงเรียน โดยสุ่มอย่างง่ายและใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์ จำนวน 200 โรงเรียนตามแนวคิดของไคลน์ (Kline, 2005) มีสัดส่วน 1 : 1 : 1 : 2 : 2 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 200 คน ครูประจำชั้นจำนวน 200 คน ครูประจำวิชาจำนวน 200 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ประเมินครูประจำชั้นจำนวน 400 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ประเมินครูประจำวิชาจำนวน 400 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,400 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ 1) การกำหนดตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วิเคราะห์ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และ 2) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นฉบับที่ 1 สอบถามผู้บริหารโรงเรียน เท่ากับ 0.841 ฉบับที่ 2 สอบถามครู เท่ากับ 0.827 และฉบับที่ 3 สอบถามนักเรียน เท่ากับ 0.864 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์พหุระดับ 2 ระดับด้วยโปรแกรม HLM 6.03 for window ผลการวิจัยพบว่า 1. ได้ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับนักเรียนจำนวน 65 ตัวบ่งชี้ ปัจจัยระดับครูจำนวน 81 ตัวบ่งชี้ และ ระดับผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 107 ตัวบ่งชี้ 2. ประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนอยู่ในระดับมาก 3. ประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนระหว่างปัจจัยโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยระดับครูกับ และปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า ตัวแปรอิสระของนักเรียน ได้แก่ เพศหญิง รายได้ของผู้ปกครองระหว่าง 5,001 - 10, 000 บาท รายได้ของผู้ปกครองมากกว่า 10, 000 บาท พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ไม่พบตัวแปรอิสระระดับผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยระดับครู

คำสำคัญ : ประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study about; 1) Factor Indicators which were influenced the effectiveness of schools' administration in 3 levels; the first was administration factors consisted of administrator behavior in management, school culture, school atmosphere, the achievement in administrator and educational support, and teacher factors. The second is teacher factors, consisted of teaching quality, work satisfaction, social support, and the success of administration and staff development. The last is student factors, consisted of learning behavior, social behavior, attitude toward learning and the success in student development. 2) level of effectiveness in education administrator of schools, and 3) to create the multilevel model of factors influenced the effectiveness of school administrator under Office of the Basic Education Commission, upper south region. The samples divided into 2 groups as the followings: 1. Samples for studying about effective factors in school administration. They were selected purposively by 17 experts who qualified. 2. Samples for studying about factors influenced the effectiveness of school administrator. Multi Ran-

dom Sampling was used as strategy to select schools under Office of the Basic Education Commission, upper south region. It was selected from 7 provinces, 13 offices of Primary Educational Service Area. Furthermore, 200 schools were considered as analytical units according to Kline concept, with ratio 1:1:1:2:2. So, the samples were 200 directors, 200 teacher advisors, and 200 lecturers. In addition, 400 of primary 6 students were selected to evaluate their advisors. And other 400 students in the same level were asked to evaluate their lecturers. It could be summarized that totally amount of the samples is 1,400. The research instruments were; 1) 3 copies of 5 rating scales questionnaire used to ask the expert to specify indicators of factors influenced the effectiveness of school management and it was analyzed by Median and Interquartile range. 2) 3 copies of 5 rating scales questionnaire used to ask the respondents-director ($r=0.841$), teachers ($r=0.827$) and students ($r=0.864$). It was done to study about indicators of factors influenced the effectiveness of school management. In addition to, the statistic used were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Correlation Coefficient, and Multilevel analysis (2 levels) through HLM 6.03 for windows. The research results revealed that: 1. It was got 65 indicators for students' level, 81 for teachers' level and 107 for school administrators 2. The effectiveness of school management in education under Office of the Basic Education Commission, upper south region was in the high level. 3. There was the effectiveness of school management in education in 3 levels of factors; administrators, teachers and students. It was concerned about independent variable of students; female, monthly income of parents (5,001-10,000 or more than 10,000 baht), students' behavior (learning, social, and learning attitude). They was influenced the effectiveness with the statistical level at .01. However, there were no independent variables in level of administrators and teachers.

Key words : Effectiveness in education administrator, Factors influenced the effectiveness of school administrator under Office of the Basic Education Commission

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในส่วนบุคคลและสังคม เพื่อให้มีศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม มีความสามารถสร้างสรรค์ในการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ ในสภาวะการแข่งขันของสังคมโลกที่มี

ผลกระทบต่อวิถีชีวิต และการเรียนรู้ของมนุษย์เพิ่มขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา จำเป็นต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงไป [1] ซึ่งสอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2561 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีความสามารถเรียนรู้

ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้จะต้องพัฒนาครู พัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ควบคู่กับการสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยบริหารการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand side) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกบริการได้ [2] ดังที่แทนเนอร์ [3] กล่าวว่า ผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่นเดียวกับแนวคิดของฮอยและมิสเกล [4] ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนเป็นความสามารถในการจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ศักยภาพครูและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการบริหารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของทสึนิ วงศ์อิน [5] ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ ดังนี้ 1) บทบาทในการพัฒนางานโดยอาศัยความร่วมมือขององค์การ บุคคลหรือคณะกรรมการในการบริหารงานควบคู่ไปกับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 2) บทบาทในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ตัดสินใจเองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ข้อมูลสารสนเทศและกระบวนการตัดสินใจ 3) บทบาทในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นมืออาชีพในด้านมาตรฐานวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม ให้มีความสามารถและทักษะทั้งในด้านหน้าที่และกระบวนการ 4) บทบาทในการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครู ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้วิธีเรียนและจัด

บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) บทบาทในการให้โอกาสครูอยู่ในฐานะผู้ช่วยงาน ร่วมตัดสินใจเป็นนักพัฒนา และนักปฏิบัติร่วมกับผู้บริหาร และการจัดทำแผนประจำปี และ 6) บทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อ สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการบริหารจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ที่กำหนดกรอบแนวคิดหลักไว้ 8 ประการ คือ หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School center) หลักการมีส่วนร่วม (Collaboration participation) หลักการพึ่งตนเอง (Self management) หลักการประสานงาน (Coordination) หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย (Continuity and diversity) หลักการพัฒนาตนเอง (Self improvement) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and balance) ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักกรรมวิธี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ทั้ง 6 ประการ มาประกอบการบริหารด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

นอกจากนี้เซอร์จิโอวันนี [6] ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การคิดของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศของโรงเรียนในทางบวกเพื่อช่วยส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและการพัฒนาครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและควรปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัจจัยด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมของ

ผู้บริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญ เป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนกลไกในการทำงาน [7] และที่สำคัญคุณลักษณะของผู้บริหารควรมีคุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง [8] โดยมีวิสัยทัศน์และความสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรต่างๆ ได้ รวมทั้งการมุ่งใจเพื่อการขับเคลื่อนให้สำเร็จ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน [9] การใช้ข้อมูลและสถิติในการตัดสินใจ การสนับสนุนช่วยเหลือลูกน้อง ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการมุ่งใจ [10] และความสามารถในการบริหารการจัดการที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้การบริหารงานเข้มแข็งโดยการวิจัยเกี่ยวกับระบบการบริหารอย่างหลากหลาย [11]

จากสภาพการจัดการศึกษาและแนวโน้มสภาพสังคมในปัจจุบันและอนาคตดังกล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอนกลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษาและการบริหารการศึกษา จึงสนใจที่จะวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้มาใช้พัฒนาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน และพัฒนานักศึกษาครูให้มีคุณภาพที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกที่สามารถสนองความต้องการของสังคมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

2. เพื่อศึกษาและสร้างโมเดลพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยตามบริบทในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การกำหนดตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน โดยสุ่มอย่างเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับครูและตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับนักเรียน

ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยระดับโรงเรียนและปัจจัยระดับนักเรียนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

3. โมเดลพหุระดับของปัจจัยระดับโรงเรียนและปัจจัยระดับนักเรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ 1) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด และ 2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจาก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสอง พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2553 จำนวน 7 จังหวัดได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา กระบี่ และภูเก็ต รวมทั้งสิ้นจำนวน 13 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รวมทั้งสิ้น 1,608 โรงเรียน โดยสุ่มอย่างง่ายและใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์จำนวน 200 โรงเรียนตามแนวคิดของโคลน์ [12] มีสัดส่วน 1 : 1 : 1 : 2 : 2 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 200 คน ครูประจำชั้นจำนวน 200 คน ครูประจำวิชาจำนวน 200 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ประเมินครูประจำชั้นจำนวน 400 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ประเมินครูประจำวิชาจำนวน 400 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,400 คน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามครู และแบบสอบถามนักเรียน โดยใช้สถิติและเกณฑ์ในการวิเคราะห์คือ ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา และ 2) แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 3 ฉบับ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.841 แบบสอบถามครูที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.827 และแบบสอบถามนักเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.864 ซึ่งสถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์พหุระดับ 2 ระดับ ด้วยโปรแกรม HLM 6.03 for window

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีดังนี้

1. ได้ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย 1.1 ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียนแต่ละประเด็นจำนวนทั้งสิ้น 107 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ 2) วัฒนธรรมของโรงเรียน จำนวน 31 ตัวบ่งชี้ 3) บรรยากาศของโรงเรียน จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ และ 4) ผลสำเร็จในการบริหารและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 40 ตัวบ่งชี้ 1.2 ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับครูแต่ละประเด็นจำนวนทั้งสิ้น 81 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณภาพการสอนของครู จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ 2) ความพึงพอใจการทำงานของครู จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ 3) การสนับสนุนทางสังคมของครู จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ และ 4) ความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาบุคลากร จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ และ 1.3 ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับนักเรียนแต่ละประเด็นจำนวนทั้งสิ้น 65 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ 2) พฤติกรรมด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ 3) เจตคติต่อการเรียนของ

นักเรียน จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ 4) ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน จำนวน 23 ตัวบ่งชี้

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน สรุปผลได้ดังนี้ 2.1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่าทุกปัจจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยที่เรียงลำดับสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ผลสำเร็จในการบริหารและสนับสนุนการจัดการศึกษา 2) ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และ 3) ความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาบุคลากร 2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนซึ่งวิเคราะห์พหุระดับ 2 ระดับ ระหว่างปัจจัยระดับโรงเรียน และปัจจัยระดับนักเรียน สรุปได้ดังนี้ 2.2.1 ปัจจัยระดับโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระของปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยระดับครู พบว่า ปัจจัยระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน และ 2.2.2 ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า ตัวแปรอิสระเพศหญิง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายและวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการ
อภิปรายผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
และจุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

1. ผลการกำหนดตัวบ่งชี้ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน
ได้ตัวบ่งชี้ที่ประกอบด้วย ปัจจัยระดับผู้บริหาร
โรงเรียน ปัจจัยระดับครูและปัจจัยระดับนักเรียน
ถือว่าเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา
โรงเรียนที่มีความสำคัญ และเป็นระบบ
ครอบคลุมการบริหารงานที่สอดคล้องกับผล
การวิจัยของแม็คคูลลอคและเทตต์ [13] และ
แนวคิดของแฮร์ริสัน [14] ที่ว่า การสร้างตัวบ่งชี้
ถือว่าเป็นการสร้างเกณฑ์มาตรฐานที่จะเป็น
กลไกในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพช่วย
ให้สถาบันการศึกษามีข้อมูลพื้นฐาน (Baseline
data) ช่วยให้นำมาจัดการศึกษาได้เป็น
อย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของประสิทธิ์
สารสินต์ [15] ที่ว่า ประสิทธิภาพการบริหาร
จัดการศึกษาของโรงเรียนต้องมีเกณฑ์ เช่น
ปัจจัยด้านการบริหารสถานการศึกษา การพัฒนา
คุณภาพนักเรียน และการบริหารบุคลากร ซึ่ง
สอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.
2545 มาตรา 47 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษา
ต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
ให้เกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์คุณภาพของ

สถานศึกษา ในทำนองเดียวกับแนวคิดของเอ็ด
ทอลและมาโฮนี [16] ที่ว่า ประสิทธิภาพของ
โรงเรียนต้องมีครูที่มีคุณภาพในการสอนและ
สร้างมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรักการเรียน
มีทักษะชีวิต รู้จักการแก้ปัญหา เรียนรู้วิธีการ
เรียนที่ดี สามารถเป็นนักคิดและวิเคราะห์ด้วย
ตนเองได้ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ช่วยให้ได้ตัวบ่งชี้
ที่ครอบคลุมในการบริหารการศึกษาระดับประถม
ศึกษาได้มีประสิทธิภาพ ที่ครอบคลุมทั้งปัจจัย
ระดับผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยระดับครูและ
ปัจจัยระดับนักเรียน

2. ผลของระดับประสิทธิผลการ
บริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัด
ภาคใต้ตอนบน พบว่า ในภาพรวมทุกปัจจัยมี
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานแต่มีพัฒนาการสูงกว่าอาจเป็นเพราะ
โรงเรียนที่นำมาศึกษาเป็นโรงเรียนที่ผ่านการ
รับรองจากการประกันคุณภาพการศึกษารอบ
สอง พ.ศ. 2549 - 2553 แสดงให้เห็นว่า
โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา
ให้มีคุณภาพและเตรียมความพร้อมในการ
รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม
พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ
ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีประสบการณ์
การบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และได้รับ
การอบรมทางการบริหารในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา
มากกว่า 4 ครั้ง น่าจะมีส่วนให้ผู้บริหารโรงเรียน
มองเห็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มี
คุณภาพจึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน สามารถ
ปฏิบัติงานได้อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะส่งผล
ให้ทั้งครูและนักเรียนต่างให้ความสำคัญกับการ
บริหารจัดการศึกษาในระดับมากเช่นกัน แต่
มีข้อที่น่าสังเกตคือพฤติกรรมการณ์เรียนของ

นักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าตัวแปรอื่น นั้นแสดงว่าโรงเรียนควรให้ความสนใจและมีการพัฒนาในด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมเรียนที่สูงขึ้น เพื่อส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของนักเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อมูลระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด แสดงว่าการที่ผู้ปกครองยังมีการศึกษาระดับต่ำอาจจะมีส่วนที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการศึกษาของบุตรหลานเท่าที่ควร จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องเร่งสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น เช่น จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน ที่สร้างความเข้าใจเพื่อสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานและการกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่าทั้งปัจจัยระดับนักเรียนและปัจจัยระดับโรงเรียนสามารถอธิบายประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ โดยปัจจัยระดับนักเรียนสามารถอธิบายได้ดีที่สุด ได้แก่ 1) เพศหญิง 2) ระดับรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนระหว่าง 5,001 บาท - 10,000 บาท 3) รายได้ของผู้ปกครองมากกว่า 10,000 บาท 4) พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 5) พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน และ 6) เจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ดังจะได้อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับของตัวแปรอิสระต่อไปนี้ 3.1 เพศหญิง ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน และผล

การเรียนของนักเรียนหญิงต่ำกว่าผลการเรียนของนักเรียนชาย อาจจะเป็นเพราะนักเรียนหญิงน่าจะรับผิดชอบช่วยเหลืองานบ้านแทนผู้ปกครองมากกว่านักเรียนชาย น่าจะมีส่วนให้นักเรียนไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการเรียนเท่าที่ควร 3.2 รายได้ของผู้ปกครอง พบว่า รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทูปส์แมนและคณะ [17] พบว่าบิดามารดาที่มีรายได้สูงจะมีผลต่อการเรียนของเด็ก เพราะการที่ผู้ปกครองมีทุนทรัพย์เพียงพอจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมการเรียนของนักเรียน มีส่วนให้ผลการเรียนของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ แสดงให้เห็นว่ารายได้ของผู้ปกครองที่มากขึ้นสามารถมีส่วนสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียน แม้ว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นการศึกษาที่รัฐบาลจัดให้เรียนฟรี แต่ยังมีปัจจัยประเด็นอื่นที่จำเป็นต้องมีใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการเรียน เช่น ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องสมทบหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมรวมทั้งการจัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมอื่นๆ เป็นต้น 3.3 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า เป็นตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนให้มีวินัยในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความขยันหมั่นเพียรและ มีความ

รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ที่ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์สำหรับการปฏิรูปการศึกษา โดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการเรียนรู้ของคนไทยให้เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร มีการกระตือรือร้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้และมีระเบียบวินัย [18] ผลการวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีนโยบายและมาตรการกระตุ้นและสนับสนุนนักเรียนให้มีคุณลักษณะในด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง การกระตือรือร้นในการเรียน ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ เช่น การยกย่องให้เกียรติบัตรหรือรางวัลทั้งในระดับห้องเรียน และโรงเรียนเพื่อจูงใจให้มีลักษณะนิสัยที่ดีต่อไปในอนาคต 3.4 พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน ผลจากการวิจัยพบว่า เป็นตัวแปรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน นั้นแสดงว่า พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน มีส่วนช่วยชักจูงให้นักเรียนสนใจเรียนและอยากมาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกอบพร เกตุทัต [19] พบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ดี จะไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวแต่อย่างใด แต่จะสนใจในการเรียนและสนใจกิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของวอน [20] ที่พบว่าพฤติกรรมความร่วมมือเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การประนีประนอม การแก้ปัญหาและการปรับตัวได้ดี ผลจากการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าหากโรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านสังคมกับเพื่อนให้กับนักเรียน จะช่วยส่งผลให้นักเรียนสนใจเรียนและอยากมาโรงเรียนมากขึ้น เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ กิจกรรมดนตรี

และ กิจกรรมเข้าค่ายวิชาการ เป็นต้น 3.5 เจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า เป็นตัวแปรที่นักเรียนมีความรู้สึกและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนารี อาแว [21] ที่พบว่า เจตคติต่อการเรียนพยาบาลทางบวก จะมีส่วนให้นักเรียนพยาบาลมีความรู้สึกต่อต้านค่านิยมทางสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานพยาบาล และด้านประสบการณ์พยาบาล อยู่ในระดับสูงที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในคณะพยาบาลศาสตร์ 4. ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน มีดังนี้คือ ตัวแปรระดับนักเรียนได้แก่ ภูมิการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนตัวแปรระดับโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรระดับผู้บริหารโรงเรียน คือ ภูมิการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร การอบรมทางการบริหาร พฤติกรรมการบริหาร วัฒนธรรมของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และตัวแปรระดับครู คือ คุณภาพการสอนของครู ความพึงพอใจการทำงานของครู และการสนับสนุนทางสังคมของครู ซึ่งจะได้นำมาอภิปรายไว้ดังนี้ 4.1 ตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า ภูมิการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมจิตร อุ้ม [22] พบว่า ภูมิการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้ 4.2 ตัวแปรปัจจัยระดับโรงเรียน 4.2.1 ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน 4.2.1.1

ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สักดีไทย สุรกิจบวร [23] พบว่า วุฒิการศึกษาของหัวหน้าคณะวิชาไม่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการ 4.2.1.2 ประสบการณ์การบริหาร พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับโฮลเคน [24] พบว่า ระยะเวลาและประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมผู้นำในองค์การน้อยที่สุด 4.2.1.3 การอบรมทางการบริหาร พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของพวงรัตน์ บุญญาบุรุษ [25] ที่ว่า เวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์และความชำนาญในงานที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 4.2.1.4 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนมีแนวทางการบริหารของโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตามทฤษฎีการบริหาร ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การบริหารมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 75.5 และผ่านการอบรมทางการบริหารใน 5 ปี มากกว่า 4 ครั้ง ร้อยละ 44.00 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 84.30 จึงน่าจะมีความรับผิดชอบในการทำงาน ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารไม่มีบทบาทต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และอาจจะเป็นเพราะครูมีความรับผิดชอบในการบริหารงานโรงเรียนตามภาระหน้าที่ 4.2.1.5 วัฒนธรรมของโรงเรียน พบว่า

ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะลักษณะของวัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ความมุ่งมั่นประสงค์ของโรงเรียน การเสริมพลัง การตัดสินใจ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ความไว้วางใจ ความมีคุณภาพ การยอมรับ ความเอื้ออาทร ความซื่อสัตย์สุจริต และความหลากหลายของบุคลากรนั้น ผู้บริหารได้กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารงานไว้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้บุคลากรรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังไว้และจะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงน่าจะเป็นเหตุให้วัฒนธรรมของโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 4.2.1.6 บรรยากาศของโรงเรียน พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะบรรยากาศของโรงเรียนที่มีการกำหนดโครงสร้างนโยบายการบริหาร สภาพแวดล้อม การสนับสนุนที่ชัดเจน และมีหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียน จึงอาจจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับแนวการปฏิบัติที่ไม่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่อย่างใด 4.2.2 ปัจจัยระดับครู มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้ 4.2.2.1 คุณภาพการสอนของครู พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนได้เตรียมการเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม(พ.ศ. 2554 - 2558) ทำให้โรงเรียนมีแนวทางในการบริหารจัดการด้านการสอนของครู จึงอาจจะไม่มีผลต่อการทำนายประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 4.2.2.2 ความพึงพอใจการทำงานของครู พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษา

ของโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะค่าเฉลี่ยแต่ละโรงเรียนมีความพึงพอใจการทำงานอยู่ในระดับมาก จึงน่าจะทำให้ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน 4.2.2.3 การสนับสนุนทางสังคมของครู พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะค่าเฉลี่ยด้านการสนับสนุนของครูแต่ละคนแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย การสนับสนุนด้านจิตใจและอารมณ์ และการสนับสนุนด้านรูปธรรมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนได้ผ่านการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษารอบสอง พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2553 รวมทั้งโรงเรียนได้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินเพื่อการรับรองคุณภาพการศึกษารอบสาม พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2558 ต่อไป

บทสรุป

ผลการวิจัยมีบทสรุปดังนี้ 1. ผลของตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับผู้บริหาร ตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับครูและตัวบ่งชี้ปัจจัยระดับนักเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ 2. ผลการวิจัยประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาและโรงเรียนควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยเฉพาะปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ เพศหญิง รายได้ของผู้ปกครอง พฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ 2.1 การที่โรงเรียนมีประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาควรมุ่งพัฒนาปัจจัยระดับผู้เรียน โดยการส่งเสริมพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมด้านสังคมกับเพื่อน และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน เช่น การจัดทำโครงการเข้าค่ายกิจกรรมวิชาการ โครงการอาสาพัฒนาชุมชน และโครงการหารายได้ระหว่างเรียน การอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และคอมพิวเตอร์ช่วยในการสืบค้น เป็นต้น เพราะกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ ที่กล่าวมา 2.2 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นรัฐบาลควรส่งเสริมอาชีพให้ผู้ปกครอง เพื่อการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ส่วนโรงเรียนควรต้องส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวของนักเรียนในอนาคต 3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป 3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยระดับผู้ปกครอง และปัจจัยระดับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบใหม่ๆ ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ 3.2 ควรศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับการใช้เวลาในการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน ว่ามีประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

หรือไม่เพียงใด 3.3 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น โปรแกรม LISREL หรืออาจใช้การวิเคราะห์ Path Analysis เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม 3.4 ควรศึกษาเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวน

ห้องเรียนมากกว่า 1 ห้อง เพื่อศึกษาผลการวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่มากกว่า 2 ระดับ และสามารถนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับบริบท

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2551). "หลักและวิธีการจัดการสถานศึกษา," ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นารี อาแว. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของหัวหน้าภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเรือน หมั่นทรัพย์. (2538). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสิทธิ์ สาระสันต์. (2542). พฤติกรรมกาบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็ทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ บุญญาบุรักษ์. (2538). กรณีเทศและการสอนการพยาบาลในคลินิก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2542). ปัจจัยที่เอื้อต่อผลสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2545, 4 มกราคม). "สกอ. เจียรไนเพชรสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่," เดลินิวส์. หน้า 10.
- สมจิตร อุดม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2532). ภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Berry, Roger William. (1997, July). "An Investigation of The Relationship Between World-Class Quality System Components and Performance (Total Quality Management)," Dissertation Abstracts International. Ph.D. University of Texas. Available : DAI - A. 58 (01) : 214.
- Binkley, Debora Katherine. (1992, November). "Implementing Total Quality Management Philosophy in an Elementary School (Education Reform)," Dissertation Abstracts International. Ph.D. The Ohio State University. Available : DAI - A 58 (05) : 1590.
- Harrison, Colin. (1996). "Academic Support Services," in Higher Education Management : The Key Elements. Edited by David Warner and David Palfreyman. P. 192 - 204. Buckingham : SRHE & Open University Press.
- Hextall, Ian and Mahony, Pat. (1998). "Effective Teachers for Effective Schools," in School Effectiveness for Whom? London : Falmer Press.
- Holden, Ronnie Everett. (1995). The Black College and University Administrators' Attitude and Perceptions toward the Decision and Its Implications for Higher Education in a Southern on Border State. University of Maryland College Park.
- Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecil G. (2001). Education Administration : Theory Research and Practice. (6 th ed.). New York : McGraw - Hill.
- Kilmer, Lloyd Carlyle. (1999, April). "Total Quality Management : A Tool for School Improvement (Secondary School)," Dissertation Abstracts International. Ph.D. The University of Nebraska - Lincoln. Available : DAI - A 64 (06) : 1926.
- Kline, R.B. (2005). Principles and Practice of Structural Equation Modeling. (2 rd ed.). New York : Guilford.
- McCulloch, Kenneth and Tett, Lyn. (1996). "Performance Indicators as Quality Assurance : The Scottish Community Education PI Scheme," in Quality Assurance in Education. West Yorkshire : MCB University Press.
- Sergiovanni, Thomas J. (2001). The Principal : A Reflective Perspective. (4 th ed.). Boston : Allyn and Bacon.
- Tanner, James Roland. (1981). "Effect on Leadership, Climate and Demographic Factors on School Effectiveness : An Action Research Project in Leadership Development," Dissertation Abstracts International. 43 (02) : 333 - A.

- Trubus, Myron. (1994). "Total Quality Management in Education : The Theory and How to Put It at Work," in Developing Quality Systems in Education. Doherty, Geoffrey D. p.83 - 105. London, New York : Rutledge.
- Vaughn, J.B. (1994, April). "Cooperative Learning and Young Children : Emerging Cooperative Behavior," Dissertation Abstracts International. 54 (10) : 3706 - A.